

Uppföljning Grönare Stockholm 2019

Bakgrund

Kommunfullmäktige antog i februari 2017 (utl. 2017:30, dnr 171-1292/2016) Grönare Stockholm, riktlinjer för planering, genomförande och förvaltning av stadens parker och naturområden. Riktlinjerna syftar till att stärka stadens gröna kvaliteter, utveckla det offentliga rummet och tydliggöra organisation och ansvar för stadens parker och gröna rum. Berörda nämnder och bolagsstyrelser uppmanas att prioritera konkreta förbättringar av parker, gångstråk och torg liksom nybyggande av liknande anläggningar. De kommer därmed bidra till minskade skillnader i stockholmarnas livsmiljöer.

För att genomföra intentionerna med Grönare Stockholm har stadsledningskontoret utsett en strategisk samordningsgrupp. Gruppen sammankallas och leds av stadsträdgårdsmästaren.

I samband med beslutet utökades trafiknämndens investeringsbudget med 300 mnkr under åren 2017-2019, med avsikt att genomföra satsningar i de sju stadsdelar som utpekats som särskilt prioriterade i stadens arbete med lokala utvecklingsprogram (LUP).

Grönare Stockholm etapp 1

Trafiknämnden beslutade i april 2017 (dnr T2017-00093) om respektive utrednings-, inriktnings- och genomförandebeslut för 14 projekt som utgör etapp ett av trafiknämndens genomförande av Grönare Stockholm. Takt i projektens framdrift är av naturliga skäl olika vilket gör att kontoret har lagt fram förslag på inriktnings- och genomförandebeslut i den takt som har varit lämpligt för respektive projekt. En kort beskrivning av samtliga projekt inom Grönare Stockholm återfinns i tabellen i slutet av dokumentet.

Grönare Stockholm etapp 2

Stadens ambition är att investeringsverksamheten inom ramen för Grönare Stockholm ska passa in i stadsdelarnas pågående arbete med att utveckla vissa platser. Med anledning av det anmodade trafikkontoret de sju prioriterade stadsdelsförvaltningarna att inkomma med projektidéer för de fortsatta investeringarna inom

Grönare Stockholm. Inkomna projektidéer bedömdes och utvärderades av den strategiska samordningsgruppen utifrån följande kriterier:

- Nyttja för många
- Stärka gröna kopplingar och samband
- Bidra till klimatanpassning
- Utveckla ekologiska värden
- Ökad trygghet, ökad attraktivitet
- Koppling till LUP-arbete och LUP-områden
- Investeringsåtgärder, inte driftmedel
- Inga insatser i naturreservat
- Tillmötesgå stadsdelsförvaltningarnas egna prioriteringar
- Insatsen ska kunna genomföras utan planändring

Med utgångspunkt i ovanstående kriterier föreslog den strategiska utvärderingsgruppen att finansiera 11 projekt. Trafiknämnden beslutade den 23 november 2017 (dnr T2017-00093) om inriktning för 11 investeringsprojekt i enlighet med förslaget. En kort beskrivning av samtliga projekt inom Grönare Stockholm återfinns i tabellen i slutet av dokumentet.

Ettapp 3

Stadens gröna samband och ekologiska värden ska utvecklas med hjälp av Grönare Stockholms investeringsverksamhet. Med utgångspunkt i de tidigare beslutade investeringsprojekten har den strategiska samordningsgruppen identifierat behov av särskilda satsningar inom stadens gröna samband och vissa biotoper som är centrala för utvecklingen av den biologiska mångfalden.

I arbetet med stadens nya översiktsplan togs ett underlagsmaterial fram som identifierade 33 platser i behov av utveckling och förstärkning. Ytterligare prioritering av dessa gjordes genom att bedöma varje plats utifrån följande kriterier:

- Pågår exploatering där området/platsen ingår?
- Är området/platsen utpekad i stadens översiktsplan (ÖP) som regionalt betydelsefull grön infrastruktur?
- Är området/platsen utpekad i ÖP som ett samband av strategisk vikt för att uppnå en sammanhängande stad?
- Gynnar insatsen många invånare?

Med utgångspunkt i ovanstående kriterier föreslog den strategiska utvärderingsgruppen att finansiera sju projekt. Trafiknämnden beslutade den 6 maj 2018 (dnr T2017-00093) om inriktning för sju

investeringsprojekt i enlighet med förslaget. En kort beskrivning av samtliga projekt inom Grönare Stockholm återfinns i tabellen i slutet av dokumentet.

Strategiska samordningsgruppens arbete under 2019

Den strategiska samordningsgruppen utsågs av stadsledningskontoret 2017 i samband med beslut om riktlinjer för Grönare Stockholm. Gruppen, som leds av stadsträdgårdsmästaren, består av representanter från stadsbyggnadskontoret, miljöförvaltningen, exploateringskontoret, och stadsdelsförvaltningarna Norrmalm, Enskede-Årsta-Vantör och Bromma. Fastighetskontoret har kallats till möten men har av organisatoriska skäl inte deltagit i arbetet under året men har för avsikt att göra det framledes. De deltagande stadsdelsförvaltningarna är utsedda att representera samtliga stadsdelar i arbetet. Under året har ett antal presentationer gjorts för stadens förvaltningar, på konferenser och i andra sammanhang med syfte att informera om intentionerna med Grönare Stockholm och framdriften av projektet.

Strategiska samordningsgruppen har under året haft sex möten, varav en heldags workshop. Arbetet har fokuserat på framdrift av de 32 pågående projekten i etapp ett, två och tre inom Grönare Stockholm. Genom trafiknämndens beslut om de tre etapperna är de särskilda investeringsmedel om 300 mnkr disponerade på olika projekt. Av de 32 påbörjade projekten har 11 genomförts och avslutats. Se nedanstående tabell för kort redovisning av respektive projekt. Utöver framdriften av de 32 projekten har gruppen också ägnat sig åt följande frågor;

Samordning av budgetuppdrag. En heldags workshop ägnades åt att diskutera de gröna uppdrag som gavs i budget 2019. Flera uppdrag är närbesläktade och ges till ett flertal förvaltningar varför former för samverkan och samordning är centrala och behöver klargöras.

Park Stockholm; Gruppen har medverkat i framtagandet av dokumentet som är tänkt att fungera som ett led mellan Grönare Stockholm och stadsdelsförvaltningarnas parkplaner. Dokumentet utgör en kunskapsbank och kan ses som en byggnadsordning för stadens gröna frågor. Det beskriver och kategoriserar Stockholms parkers karaktär och särart och innehåller metodstöd för utarbetande av parkplaner. Status och beslutsordning för det färdigställda dokumentet föreslås av den strategiska samordningsgruppen under våren 2020.

Handlingsplan för biologisk mångfald; Gruppen utgör styrgrupp för framtagandet av handlingsplanen där arbetet genomförs av miljöförvaltningen. Handlingsplanen för biologisk mångfald har funktionen av ett ”underdokument” till miljöprogrammet för att specificera och tydliggöra frågan, samla kunskap och utgöra underlag för kommunikation. Strategin kommer på sikt även kompletteras av ett åtgärdsprogram som konkretiserar insatserna och ansvar för genomförandet.

Stockholms framtida gröna infrastruktur. Strategiska samordningsgruppen fick via trafiknämnden i uppdrag att utreda stadens gröna infrastruktur utifrån ett hundraårsperspektiv. I uppdraget ingick att ta hänsyn till folkhälsa, ekosystemtjänster, biologisk mångfald och en prognostiserad befolkningsökning till år 2100. Kontoret har under året fått ett förtydligande av uppdraget då det bl.a. saknas befolkningsprognoser för den utpekade tidshorisonten. Strategiska samordningsgruppen för Grönare Stockholm kommer utgöra styrgrupp och påbörjar ett långsiktigt arbete under 2020 som är tänkt att utgöra underlag för kommande översiktsplan.

Stadens arbete med grönytekompensation

Strategiska samordningsgruppen har under året följt exploateringskontorets arbete med grönytekompensation. Grönytekompensation redovisas av exploateringskontoret i samband med verksamhetsberättelsen.

Ekonomi

Grönare Stockholm i mnkr	Justerad budget 2019	Prognos T2 2019	Bokslut 2019	Avvikelse jmf med just budget	Avvikelse jämf med prognos T2
Inkomster					
Tenstagången upprustn	-0,8	-0,8	-0,8	0,0	0,0
Hässelby torg, Ormängstorget och stråket	-9,8	-3,8	-7,4	-2,4	3,6
Summa inkomster	-10,6	-4,6	-8,1	-2,4	3,6
Utgifter					
Etapp 3	5,0	1,0	1,5	3,5	-0,5
Husbys gräns mot Järvafältet utv grönytor	5,2	1,4	3,8	1,4	-2,4
Rinkeby N, stadspark	11,2	1,7	2,1	9,1	-0,5
Grönt kulturstråk, Husby C - Husby Gård	2,0	1,4	2,0	0,0	-0,6
Hidingehöjden, lekplatser, trygghetsåtg	0,7	0,7	0,8	-0,1	-0,1
Tenstadalen	2,0	2,8	1,7	0,3	1,1
Solursparken	7,3	7,0	8,5	-1,2	-1,5
Parkleken Backen	2,3	2,3	1,9	0,4	0,4
Hagdalen i Hagsätra, utv. stadsdelspark	5,0	2,5	1,7	3,3	0,8
Perenner i Högdalen, Hagsätra, Östberga	0,0	0,0	0,1	-0,1	-0,1
Stadsodling, EÅV	0,0	0,4	0,4	-0,4	0,0
Nya träd, EÅV	0,0	1,7	1,7	-1,7	0,0
Måsen i Fagersjö, utveckling av aktivitetspark	11,7	9,9	5,8	5,9	4,1
Fagersjö-Farsta stråk utv	12,0	9,0	6,8	5,2	2,2
Vårgården Vårberg C, upprustning	6,0	2,0	1,8	4,2	0,2
Stadsodling, Skärholmen, fyra centrum	0,3	0,2	0,0	0,2	0,2
Vårbergstoppen ny stadsdelspark	12,5	5,0	4,8	7,7	0,2
Hässelby torg, Ormängstorget och stråket	6,4	14,0	16,5	-10,1	-2,5
Övriga projekt (t ex garantiskötsel, konst m.m.)	0,0	1,6	0,2	-0,2	1,4
Ofördelade medel	51,0	0,0	1,4	49,6	-1,4
Summa utgifter	140,6	64,6	63,7	76,9	0,9
Totalt	130,0	60,0	55,5	74,5	4,5

Nedanstående tabell visar verksamhetsutfallet för respektive delprojekt inom Grönare Stockholm.

Projekt etapp 1	Plats	Åtgärd
Skärholmen sdf	Skärholmen/ Bodholmsgången	<i>Genomfört</i> , upprustning av gången har skapat gröna värden och ökat attraktiviteten, invigd våren 2018.
Skärholmen sdf	Vårbergstoppen	<i>Genomförandebeslut i Tn och KF</i> , anlägga ny stadspark med hög kvalitet. Byggetablering och förberedande markarbeten pågår med upphandlad entreprenör..
Skärholmen sdf	Bredäng/Gröna stugan.	<i>Genomfört</i> , upprustning av temapark med lekplats, invigd sensommaren 2018.
Farsta sdf	Fagersjö–Farsta	<i>Genomförandebeslut i Tn</i> , genomförande av etapp 2 pågår. Rekreationsstråk med levande och trivsamma omgivningar knyter ihop de båda stadsdelarna och skapar samband och tillgängliga naturvärden.
Skarpnäck sdf	Flaten, entrén	<i>Genomfört</i> , upprustning, tillgänglighetsanpassning och växtbäddar för omhändertagande av dagvatten. Invigning våren 2019.
Enskede-Årsta- Vantör sdf	Högdalen/Bandängen	<i>Genomförandebeslut i Tn</i> , park med lekpark och plaskdamm som har stort upprustningsbehov. Genomförande pågår, färdigställande våren 2020.
Enskede-Årsta- Vantör sdf	Östberga/Backen	<i>Genomfört</i> , upprustningen har omfattat bl.a. toalett, plaskdamm, lek för barn i olika åldrar. Projektet har samordnats med angränsande DP och blivande förskola.

Projekt etapp 1	Plats	Åtgärd
Enskede-Årsta-Vantör sdf	Flera centrala platser	<i>Genomfört</i> , stadsodling i flera centrum, genomfört av sdf. under 2018.
Hässelby-Vällingby sdf	Hässelby torg, Ormängstorget och stråket mellan torgen	<i>Genomförandebeslut Tn planeras feb 2020</i> , öka torgets attraktionskraft med fokus på trygghet och attraktivitet som offentligt rum. Upphandling och byggstart våren 2020.
Hässelby-Vällingby sdf	Vällingby/Solursparken	<i>Genomfört</i> , upprustning av centrumnära park, bl.a. ytor för skyfallshantering och växtbäddsrenovering inom riksintresset Vällingby.
Spånga-Tensta sdf	Tenstagången, Tenstaplan, Taxingeplan, Gullingeparken	<i>Genomfört</i> , öka områdets attraktionskraft med fokus på trygghet och attraktivitet som offentligt rum, lyfta fram kulturhistoriska värden.
Rinkeby-Kista sdf	N Rinkebygången	<i>Genomförandebeslut i Tn</i> , upphandling av entreprenör pågår. Omdaning av gångstråk norr om Rinkeby centrum till ett välfungerande offentligt rum med gröna värden.
Rinkeby-Kista sdf	Husbys gräns mot Järvafältet	<i>Genomförandebeslut i Tn</i> , genomförande pågår. Utveckling av bostadsnära grönytor i samband med planerad nybebyggelse.

Projekt etapp 2	Plats	Åtgärd
Skärholmen sdf	Vårberg, Skärholmen, Sätra, Bredäng	<i>Genomfört</i> , stadsodling i fyra centrum, genomförs av sdf. under 2018 och kommande år.
Skärholmen sdf	Vårberg C, parken Vårgården	<i>Genomförandebeslut</i> , genomförande pågår. Upprustning av centralt parkområde.
Farsta sdf	Fagersjö/Måsen	<i>Genomförandebeslut</i> , genomförande pågår. Parken utvecklas till aktivitetspark.
Enskede-Årsta-Vantör sdf	Hagsätra/Hagdalen	<i>Genomförandebeslut i Tn</i> , genomförande pågår, utveckling av stadsdelsparken Hagdalen.
Enskede-Årsta-Vantör sdf	Flera centrala platser	<i>Genomfört</i> , stadsodling i flera centrum, genomförs av sdf. under 2018 och kommande år.
Enskede-Årsta-Vantör sdf	Högdalen, Hagsätra, Östberga,	<i>Genomfört</i> , projekt genomförs av sdf. Utbyte och komplettering av träd.
Hässelby-Vällingby sdf	Hässelby torg-Ormängstorget	<i>Genomfört</i> , stråket utvecklas till en attraktiv park med konstnärlig utsmyckning som förbinder två torg.
Spånga-Tensta sdf	Hidingehöjden	<i>Genomförande</i> , litet projekt under 5 mnkr, ej beslut i Tn. Skapa stadsdelspark med höga sociala värden, etablering pågår.

Projekt etapp 2	Plats	Åtgärd
Spånga-Tensta sdf	Tenstadalen	<i>Inriktningsbeslut</i> , programarbete pågår, genomförandebeslut planeras våren 2020. Utveckla ekologiska värden, dagvattenmagasin, spontanidrott m.m.
Rinkeby-Kista sdf	Rinkeby N stadspark	<i>Genomförandebeslut</i> , upphandling pågår. Höja sociala och gröna värden.
Rinkeby-Kista sdf	Husby C-Husby gård	<i>Genomförandebeslut i Tn</i> , genomförande pågår. Utveckla grönt kulturstråk mellan Husby C och Husby Gård i samarbete med Kulturförvaltningen.

Projekt etapp 3	Plats	Åtgärd
Hässelby-Vällingby sdf	Grimsta naturreservat	<i>Inriktningsbeslut</i> , programarbete pågår, förstärka ekologiska värden m.a.p. våtmarkssamband Mälaren-Kyrksjön
Bromma sdf	Riksby	<i>Inriktningsbeslut</i> , programarbete pågår, förstärka ek-biotoper, bygga övervintringslokaler för groddjur.
Skärholmen sdf	Vårberg	<i>Inriktningsbeslut</i> , programarbete pågår, förstärka regionalt ek-samband.
Enskede-Årsta-Vantör sdf	Hagsätraskogen-Rågsveds friområde	<i>Inriktningsbeslut</i> , programarbete pågår, förstärka regionalt ek-samband.

Projekt etapp 3	Plats	Åtgärd
Enskede-Årsta-Vantör sdf	Rågsveds friområde-Fagersjöskogen	<i>Inriktningsbeslut</i> , programarbete pågår, förstärka regionalt ek-samband.
Farsta sdf	Magelungen-Drevviken	<i>Inriktningsbeslut</i> , programarbete pågår, förstärka regionalt ek-samband.
Farsta sdf	Larsboda-Sköndal	<i>Inriktningsbeslut</i> , programarbete pågår, förstärka regionalt ek-samband.